

Lausunto

5.7.2022

VN/18738/2022
VN/18738/2022-TEM-5

Liikenne- ja viestintäministeriö

Työ- ja elinkeinoministeriön lausunto luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi tietoturvan kehittämisen tuesta

Liikenne- ja viestintäministeriö on pyytänyt työ- ja elinkeinoministeriöltä lausuntoa ehdotuksesta valtioneuvoston asetukseksi tietoturvan kehittämisen tuesta.

Esityksessä ehdotetaan annettavaksi valtioneuvoston asetus tietoturvan kehittämisen tuesta. Ehdotuksen mukainen tietoturvan kehittämisen tuki eli niin kutsuttu ”tietoturvaseteli” olisi suunnattu yhteiskunnan toiminnan kannalta kriittisten alojen yrityksille ja yhdistyksille. Asetuksella annettaisiin tarkemmat säännökset tietoturvan kehittämisen tuen tarkoituksesta ja tavoitteista, myöntämisperusteista sekä myöntämisen esteistä ja edellytyksistä.

Työ- ja elinkeinoministeriön lausunto

Kybertoimintaympäristö on muuttunut merkittävästi turvallisuusympäristön ja koronapandemian myötä. Koronapandemian seurauksena koko digitaalinen toimintaympäristö ajautui murrokseen uusien teknologioiden käytön ja teknologisen kehityksen vuoksi. Venäjän hyökkäyssodan Ukrainaan myötä kyberhyökkäykset ovat lisääntyneet maailmalla ja hyökkäyksiä on suunnattu niin valtio- ja kuntatason toimijoita kuin elinkeinoelämää kohtaan myös Suomessa.

Kyberturvallisuuden ylläpito ja kehittäminen vaativat jatkuvaa työtä. Suomessa kriittinen infrastruktuuri on valtaosin yritysten hallussa, joten yritysten rooli ja toimet ovat Suomen kyberympäristön turvaamisessa avainasemassa. Työ- ja elinkeinoministeriö katsoo, että yhteiskunnan toiminnan kannalta kriittisten alojen yrityksen ja yhdistyksen tietoturvan kehittäminen parantaa myös huoltovarmuutta ja vahvistaa resilienssiä.

Työ- ja elinkeinoministeriö toteaa, että ehdotettuun tukeen tietoturvan kehittämiseksi on sovellettava myös lakia taloudelliseen toimintaan myönnetyn tuen yleisistä edellytyksistä (429/2016) ja lakia yrityspalvelujen asiakastietojärjestelmään tehdyistä muutoksista (799/2020). Edellä mainittuja lakeja sovelletaan valtion tukiviranomaisen myöntäessä sellaista tukea taloudelliseen toimintaan, joka täyttää Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107 artiklan 1 kohdan valtiontuen edellytykset (tulkitaan kuuluvaksi myös 108 artiklan mukaiset tuet), jollei muussa laissa toisin säädetä.

Lain taloudelliseen toimintaan myönnetyn tuen yleisistä edellytyksistä (429/2016) 7 §:n mukaan tuesta tulee pyytää lausunto EU-valtiontuenmukaisuudesta sekä mitä menettelytapaa siinä noudatetaan. Lisäksi tulee antaa vähintäänkin tiedoksi kuvaus hyvän tuen edellytyksistä (3 § - 5 §). Lisäksi tuesta tulee laatia vaikuttavuuden arviointisuunnitelma. Lain 7 §:n mukaan lausunnotmenettelystä voidaan poiketa, jos asia on kiireellinen tai jos siihen on muu erityinen syy. Jos tuesta ei pyydetä lausuntoa, se tulee antaa tiedoksi yritystukineuvottelukunnalle osoitteeseen

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Työ- ja elinkeinoministeriö

PL 32
00023 Valtioneuvosto

Käyntiosoite
Besöksadress
Office

Aleksanterinkatu 4
Helsinki

Puhelin
Telefon
Telephone

0295 16001
+358 295 16001

Faksi
Fax
Fax

09 1606 2160
+358 9 1606 2160

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet

kirjaamo.tem@gov.fi
www.tem.fi

yritystukineuvottelukunta.tem@gov.fi. Tiedoksiannon materiaalina toimivat tukisäädös, asetusmuistio ja kuvaus hyvän tuen edellytysten täyttymisestä.

Lakiin taloudelliseen toimintaan myönnetyn tuen yleisistä edellytyksistä (429/2016) perustuvat hyvän tuen edellytykset tulee selkeyden vuoksi sisällyttää asetukseen ja/tai asetusmuistioon, jotta tuen hakuehdot ovat riittävän selkeät tuen hakijalle. Näitä ovat muun muassa:

- Hankkeen kokonaisrahoituksen määrä ja julkisen rahoituksen määrä. Kannustava vaikutus eli julkisen tuen määrä tulee olla asetusluonnoksen 3 § 1 mom. 1 ja 2 kohdissa sellaisella tasolla (mieluiten alle 50 % hankkeen kokonaisrahoituksesta), jolla varmistetaan tehokkaasti toteutetut hankkeet. Tuen vipuvaikutus on sitä suurempi mitä pienempi julkisen tuen osuus on kokonaiskustannuksista. Asetusluonnoksen 3 § 1 mom. 1 kohdan toiminta lienee käytännössä palveluseteli konsulttipalvelun hankintaan.
- Miten tuen myöntäjä arvioi, että hakijalla on edellytykset kannattavaan toimintaan. Velvoitteidenhoitoselvitys (VHS) todentaa, että julkiset maksut on maksettu tai sitten tulee esittää verohallinnon hyväksymä maksusuunnitelma. Lisäksi luottokelpoisuustiedot tulee olla tarkistettu. Tukea ei saa myöntää vaikeuksissa olevalle yritykselle.
- Muut hyvän tuen edellytykset (selkeä taloudellinen tai yhteiskunnallinen tavoite, markkinapuutteen olemassaolo, tarkoituksenmukainen keino tavoitteen saavuttamiseksi, kilpailuvaikutusten huomiointi ja vaikuttavuuden arviointi) tulee kuvata asetusmuistiossa.

Lausuntopyyntölomakkeet, jotka sisältävät tarkemmat tietosisällöt, löytyvät yritystukineuvottelukunnan verkkosivuilta <https://tem.fi/yritystukineuvottelukunta> (tiedostot kyseisen verkkosivun lopussa).

Lain yrityspalvelujen asiakastietojärjestelmään tehdyistä muutoksista (799/2020) 7a §:n mukaan tukiviranomainen on veloitettu ilmoittamaan myönnettyt tuet y-tunnuksittain 14 vrk kuluessa tuen myöntämisestä ja maksetut tuet y-tunnuksittain seuraavan kalenterivuoden tammikuun loppuun mennessä ns. yritystukirekisteriin. Lisätietoja työ- ja elinkeinoministeriön ohjeessa VN/4029/2021 (liite). Tukiohjelma tulee perustaa rekisteriin lomakkeella https://sa01elysuomifilomakkeet.blob.core.windows.net/blobsuomifilomakkeet/ELY/yrtu/tukiohjelman_ilmoituspohja.xlsx, joka lähetetään osoitteeseen yritystukineuvottelukunta.tem@gov.fi samalla kun tukiohjelmasta pyydetään lausuntoa yritystukineuvottelukunnalta.

Edellä mainittujen lakien soveltaminen on syytä mainita myös asetuksessa ja asetusmuistiossa.

Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107 artiklan 1 kohdan mukaan valtion varoista muodossa tai toisessa myönnetty etu, joka uhkaa vääristää kilpailua suosimalla jotakin yritystä tai tuotannonalaa, ei sovellu sisämarkkinoille, siltä osin kuin se vaikuttaa jäsenvaltioiden väliseen kauppaan. Tällaisen valtiontuen voi myöntää vain, jos toimenpiteeseen voidaan soveltaa EU-tasolla säädettyä poikkeusta ilmoitusmenettelystä kuten esimerkiksi yleistä ryhmäpoikkeusasetusta (EU) 651/2014 (myöhempien muutoksineen), yleisiin taloudellisiin tarkoituksiin liittyviä palvelujen julkisia korvauksia koskevaa komission päätöstä 2012/21/EU, de minimis -asetusta (EU) 1407/2013 tai jos komissio on hyväksynyt tuen tai tukiohjelman sopimuksen 108 artiklan 3 kohdan ilmoitusmenettelyssä. Sääntelyn tavoitteena on taata EU:ssa toimiville yrityksille tasapuoliset kilpailuolosuhteet ja minimoida jäsenvaltioiden välistä tukikilpailua.

EU:n valtiontukisääntöjä sovelletaan vain, jos kaikki valtiontuen tunnusmerkit täyttyvät. Näin ollen kaikki valtion toteuttamat tukitoimenpiteet tai myöntämät avustukset eivät välttämättä ole valtiontukea. Työ- ja elinkeinoministeriö katsoo, että asetusmuistioluonnoksessa olisi hyvä käydä läpi, täytyvätkö kaikki EU:n valtiontuen kriteerit kyseisessä tuessa.

Asetusluonnoksen mukaan tukeen sovellettaisiin de minimis- asetusta. Asetusluonnoksesta ei suoraan ilmene, onko muita mahdollisia valtiontukisääntöjä ja niiden soveltuvuutta tukeen arvioitu. Vaikka de minimis -asetus mahdollistaa yrityksen tukemisen joustavasti, myönnetty tuki rasittaa yrityksen "de minimis -kiintiötä" kolmen verovuoden ajan. De minimis -asetuksen soveltaminen tilanteessa, jossa muitakin EU-oikeuden mukaisia menettelyjä olisi käytettävissä, voi siten tarpeettomasti kaventaa yrityksen mahdollisuuksia saada valtiontukea tulevaisuudessa.

Tuen hakijaa täytyy pyytää ilmoittamaan, onko se saanut de minimis -tukea verovuonna ja kahtena edellisenä verovuotena. Tukiviranomainen voi myös tarkistaa tukikumulaation yritystukirekisteristä, jonne on ilmoitettu EU-valtiontuet vuodesta 2020 alkaen. Yritysrekisteri löytyy osoitteesta <https://yritystukienilmoitus.ahtp.fi/> (edellyttää Digi- ja väestötietoviraston valtuuksia). Asetusluonnoksessa olevan viittauksen de minimis -tukiasetukseen lisäksi myös yksittäisissä tukipäätöksissä olisi mainittava, jos tuki myönnetään de minimis -tukena.

Asetusmuistiossa olisi myös hyvä viitata Tilastokeskuksen pk-yrityksen määritelmän lisäksi yleisen ryhmäpoikkeusasetuksen (Komission asetus (EU) N:o 651/2014 muutoksineen) määritelmään, jotka vastaavat toisiaan.

Asetusluonnoksessa tulee olla myös tieto siitä, miten EU:n pakotelistalla olevat henkilöt huomioidaan. Koska tuen saajia on ilmeisen paljon, suositellaan hallinnollisen työmäärän minimoimiseksi asetuseronnukseen lisättäväksi tieto siitä, että tuen hakija vakuuttaa, ettei sen toimintaan kytkeydy pakotelistalla olevia henkilöitä ja että suoritukset voidaan tällä perusteella periä takaisin.

Työ- ja elinkeinoministeriö esittää, että asetusmuistioon lisätään tieto siitä, minkä kokoinen tuen kohdejoukon arvioidaan olevan ja mitä vaikutuksia tuella odotetaan olevan yrityksiin ja markkinoihin.

Asetusluonnoksessa todetaan, että tukea voidaan myöntää niin kauan kuin tuen maksamista varten osoitettu määräraha riittää. Työ- ja elinkeinoministeriö pitää tärkeänä, että asetuksen tultua voimaan kyseessä olevasta tukimahdollisuudesta tiedotetaan kattavasti, jotta kohderyhmään kuuluvilla yrityksillä ja yhdistyksillä olisi yhdenvertaiset mahdollisuudet hakea tukea. Lisäksi tulisi kiinnittää huomiota hakumenettelyn ajankohtaan ja tuen myöntämisen painopisteisiin, jos määräraha ei riittäisi kaikille tuen hakijoille.

Osastopäällikön sijaisena, teollisuusneuvos

Eeva Vahtera

Neuvotteleva virkamies

Henri Backman

Liitteet Yritystukirekisteriohje VN/4029/2021

Jakelu LVM Liikenne- ja viestintäministeriö

VN/18738/2022-TEM-5

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons: